

PrAVri

Pravni fakultet u Rijeci

Intelektualno vlasništvo u visokom obrazovanju

Ivana Kunda

Okrugli stol na temu intelektualnog vlasništva i autorskog prava
Moodlemoot Hrvatska 2024
Srce, 7. lipnja 2024.

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

- Intelektualne tvorevine u radnom odnosu nastavnika/znanstvenika
- Licencije CC
- Sadržajna ograničenja relevantna za nastavnike
- Primjeri nastavnih e-materijala

Visoko obrazovanje

Nastava

Nastavnici
stvaratelji

Nastavnici
korisnici

Znanost

Znanstvenici
stvaratelji

Znanstvenici
korisnici

Autori nastavnici

- djelo stvoreno u izvršavanju **nastavne, obrazovne ili slične djelatnosti**
- **u radnom odnosu** – poslodavac stječe isključiva autorska imovinska prava iskorištavanja autorskog djela (ne i moralna – ostaje obveza navođenja imena autora), u sadržaju i opsegu koji je potreban za ostvarenje djelatnosti koju obavlja, bez prostornog i vremenskog ograničenja, neovisno o prestanku radnog odnosa za vrijeme čijeg je trajanja djelo nastalo – može se ugovoriti drugačije ►► plaća + posebna primjerena naknada ako bitan doprinos na povećanje dohotka odnosno dobiti ili unaprjeđenje djelatnosti
- **u drugom odnosu** – naručitelj djela ne stječe autorska imovinska prava – može se ugovoriti drugačije

Autori znanstvenici

- djelo stvoreno u izvršavanju **u izvršavanju njihove znanstvene, istraživačke, stručne, umjetničke ili slične djelatnosti**
- **u radnom odnosu** – autorsko pravo pripada autoru – može se ugovoriti drugačije ►► plaća
- **u drugom odnosu** – naručitelj djela ne stječe autorska imovinska prava – može se ugovoriti drugačije

=> Pravilnici o upravljanju intelektualnim vlasništvom

Izumitelji nastavnici/znanstvenici

- izum ostvaren **na radu ili u svezi s radom** – pripada poslodavcu – može se ugovoriti drugačije ►► plaća + nagrada
- **u drugom odnosu** – naručitelj djela ne stječe pravo na izum – može se ugovoriti drugačije

=> Pravilnici o upravljanju intelektualnim vlasništvom

Dizajneri nastavnici/znanstvenici

- dizajn stvorio **radnik izvršavajući svoje obveze ili slijedeći upute poslodavca** – pripada poslodavcu – može se ugovoriti drugačije ►► plaća
- **ugovor o narudžbi** – naručitelj stječe pravo na dizajn i podnošenje prijave za registraciju – može se ugovoriti drugačije

=> Pravilnici o upravljanju intelektualnim vlasništvom

Kako zaštititi svoja autorska djela namijenjena nastavi?

- ovisno o vrsti djela, odabrati način označavanja autorstva i ograničenja/licencije korištenja

© 2023 University of Rijeka, Faculty of Law www.pravri.uniri.hr
All rights reserved.

Producer: University of Rijeka, Faculty of Law
Directors: Petar Cvitković, Ivana Kunda
Authors of the text: Ivana Kunda, Danijela Vrbljanac
Speakers: Ivana Kunda, Ines Matić Matešković, Danijela Vrbljanac
Camera/audio/light: Petar Cvitković
Postproduction: Petar Cvitković

Also featuring in the video: Eva Ružić, Martina Tičić, Sara Madžarov Matijević,
Ana Tuta, Narda Krnetić Blečić, Viktorija Pisačić, Armando Demark
Music/video: Envato elements

W4: When to opt for comparative legal methodology?

PRAVRI
26 subscribers

W5: Where is the key to academic honesty?
PRAVRI
109 views · 6 months ago

W3 Why choose a specific methodological framework?
PRAVRI
49 views · 6 months ago

H1: How to formulate the hypothesis?
PRAVRI
60 views · 6 months ago

W1 Who is a doctoral student?
PRAVRI
91 views · 6 months ago

ACI MARINA RIJEKA: Zelene i digitalne tehnologije
Kanal Ri
1.2K views · 1 year ago

Radić o raskolu u DP-u: "Nismo mi stranka pingvina i papagaja"
N1
44K views · 7 days ago

Koju licenciju CC odabrati?

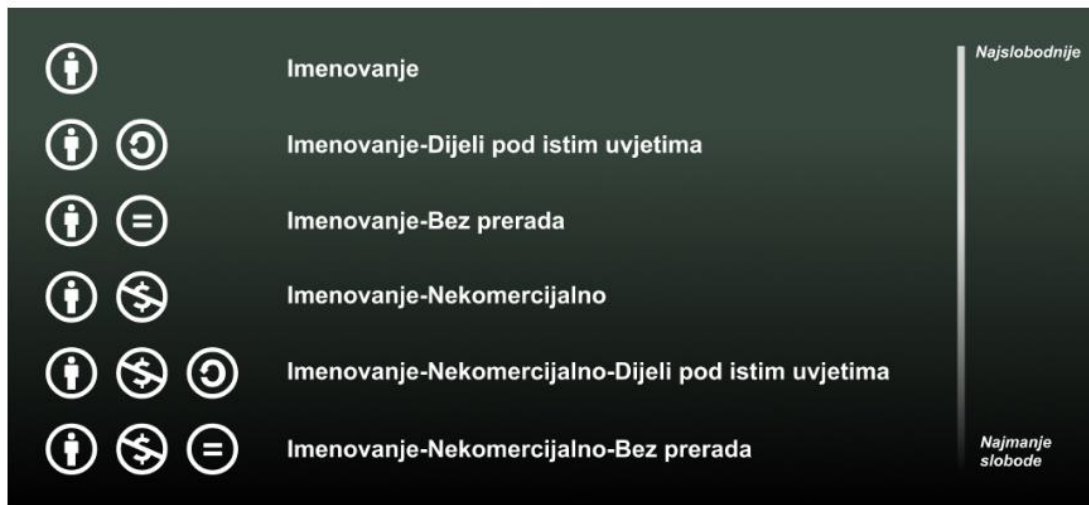
https://www.srce.unizg.hr/otvoreno-obrazovanje/creative-commons

Creative Commons licence

Creative Commons (CC) sustav je licenci najčešće korištenih kod objave OA i OER zbog iznimne lakoće korištenja, međunarodne prepoznatljivosti te sve većeg broja materijala dostupnih upravo pod ovim licencama:

- Imenovanje (CC BY)
- Imenovanje-Dijeli pod istim uvjetima (CC BY-SA)
- Imenovanje-Bez prerada (CC BY-ND)
- Imenovanje-Nekomercijalno (CC BY-NC)
- Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima (CC BY-NC-SA)
- Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada (CC BY-NC-ND)

Nastavnici korisnici

autorska djela zaštićena
od neovlaštenog korištenja

možemo tražiti dopuštenje za korištenje

ili

se osloniti na propisana ograničenja
(vremenska, sadržajna)

Što uređuje pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja u nastavi?

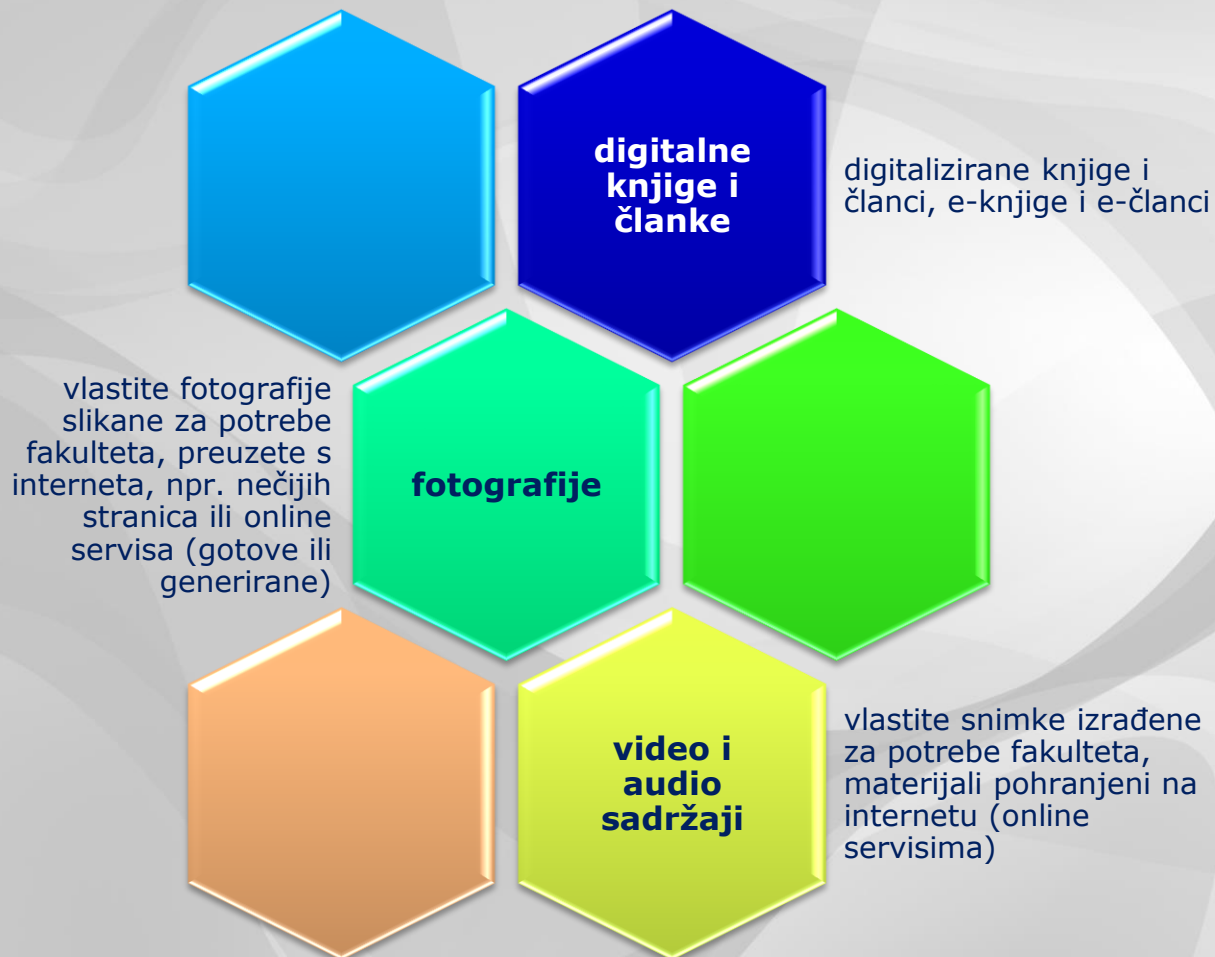
Akademski čestitost

- Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti
- Pravilnik o stegovnoj odgovornosti UNIRI
- Etički kodeks UNIRI

Autorsko pravo

- Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (implementira direktive, uključujući i Direktivu o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu)
- Kazneni zakon

Koje digitalne izvore za učenje trebamo u e-obrazovanju?

Koje radnje korištenja tuđih e-sadržaja su isključiva prava nositelja?

Autorsko pravo

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

- **moralna prava** = prva objava, označavanje kao autora, poštovanje djela, poštovanje časti i ugleda autora i opoziv
- **imovinska prava** = **umnožavanje, distribuiranje, priopćavanje javnosti** (npr. činjenje dostupnim javnosti) i **prerada** (npr. prevođenje, obrada)

Koje su pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja?

Akademski čestitost

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti

- ZN: etičnost znanstvenika, umjetnika i nastavnika... zaštita intelektualnog vlasništva

Pravilnik o stegovnoj odgovornosti UNIRI

- povreda autorskog prava i drugih prava intelektualnog vlasništva
- kršenje načela akademske čestitosti (uključujući plagiranje), temeljem mišljenja odgovarajućeg etičkog povjerenstva Poslodavca

Etički kodeks UNIRI:

- načela u djelovanju u obrazovnom procesu
- obveza savjesnog, profesionalnog, poštenog, iskrenog i nepristranog ponašanja
- poštivanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču naših obveza kao članova sveučilišne zajednice
- ZN: potrebno je štiti prava intelektualnog vlasništva svih članova sveučilišne zajednice

Koje su pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja?

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

Je li autorsko djelo ili/i predmet zaštite srodnim pravom?

DA - korištenje moguće samo uz dopuštenje nositelja ili ako postoji posebno ograničenje prava

NE - korištenje uvijek moguće

Ako je zaštićeno, je li propisano ograničenje?

DA - korištenje moguće samo pod pretpostavkama iz zakona

NE - potrebno je dopuštenje nositelja prava

Koje su pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja?

Autorsko pravo

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

- **sadržajna ograničenja**
 - bez dopuštenja autora
 - s ili bez naknade
 - samo izrijekom previđena
 - samo ako nije protivno redovitom korištenju i ne šteti neopravdano zakonitim interesima nositelja prava

Koje su pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja?

Autorsko pravo

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

- vrste ograničenja
 - umnožavanje (kopiranje, skeniranje, slikanje) za **privatno korištenje** (npr. student za sebe – ne nastavnik)
 - umnožavanje (digitalizacija) i činjenje dostupnim javnosti **djela siročadi** (nakon pažljive potrage)
 - umnožavanje **trajnih djela zbirki knjižnice** u mjeri potrebnoj za očuvanje
 - umnožavanje djela od strane obrazovnih i znanstvenih institucija radi **očuvanja građe**
 - umnožavanje i činjenje dostupnim javnosti **djela nedostupnih na tržištu**
 - umnožavanje, priopćavanje i prerada djela za korištenje **slijepim, osobama s oštećenjem vida i sl.**

Koje su pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja?

Autorsko pravo

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

- vrste ograničenja
 - doslovno **navođenje ulomaka djela (citata)** koje je na zakonit način postalo pristupačno javnosti, radi nastave, u mjeri opravdanoj svrhom koja se želi postići i u skladu s dobrim običajima, uz naznaku izvora i imena autora (ako je moguće s obzirom na način korištenja) – bez odobrenja nositelja prava i bez plaćanja naknade

Koje su pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja?

Autorsko pravo

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

- vrste ograničenja
 - umnožavanje i distribuiranje dijelova (odlomaka) ili kraćih djela u obliku **zbirke** više autora i nositelja prava ako je po svoj sadržaju i sistematizaciji **namijenjena nastavi**, uz navođenje izvora – plaća se primjerena naknada (kolektivno), a bez naknade se priopćava javnosti radi digitalnog korištenja u nastavi ako je to korištenje u okviru nadležnosti ustanove, u njezinim prostorijama ili putem sigurnog elektroničkog okružja kojem mogu pristupiti samo studenti i nastavno osoblje te ustanove

Koje su pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja?

Autorsko pravo

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

- vrste ograničenja
 - korištenje, uz naznaku izvora i imena autora ili drugog nositelja prava (osim ako je nemoguće), u pravilu **dijela ili isječka nekog djela radi davanja primjera u nastavi**, koje je opravdano nekomercijalnom svrhom koja se želi postići (u svrhu podupiranja, obogaćivanja ili nadopunjavanja nastave i nastavnih aktivnosti) unutar i izvan prostorija obrazovnih ustanova – bez plaćanja naknade

Koje su pretpostavke za korištenje tuđih e-sadržaja?

Autorsko pravo

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

- vrste ograničenja
 - umnožavanje i priopćavanje javnosti, u pravilu **dijela ili isječka nekog djela, radi digitalnog korištenja u svrhu davanja primjera u nastavi**, u mjeri koja je opravdana nekomercijalnom svrhom (u svrhu podupiranja, obogaćivanja ili nadopunjavanja nastave i nastavnih aktivnosti) i pod uvjetom da se takvo korištenje odvija u okviru nadležnosti obrazovne ustanove, u njezinim prostorijama ili putem sigurnog elektroničkog okružja kojemu mogu pristupiti samo studenti i nastavnici te obrazovne ustanove, s time da se mora naznačiti izvor i ime autora ili drugog nositelja prava (osim ako je nemoguće) – bez plaćanja naknade
 - digitalna i internetska nastava, učenje na daljinu i prekogranična nastava, svih obrazovnih razina i cjeloživotnog obrazovanja
 - ne smije zamijeniti kupnju materijala ponajprije namijenjenih tržištima obrazovanja

Koga pitati za dopuštenje za korištenje tuđih e-sadržaja?

Autorsko pravo

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

- **autorsko pravo** = originalna intelektualna tvorevina individualnog karaktera (tekst, govor, slika, fotografija, glazba...) – **izvorni nositelj = autor**
- **srodno pravo** = predmeti zaštite neovisno o originalnosti (objava rada, zvučni zapis, video zapis...) – **izvorni nositelj = nakladnik, proizvođač fonograma, proizvođač videograma...**

Primjer 1.a

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Postavljanje poveznice na „Study to support the evaluation of the EU Orphan Regulation” (2019)

[Orphan Regulation study final report anonymised \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Primjer 1.b

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Podizanje prethodno preuzetog dokumenta „Study to support the evaluation of the EU Orphan Regulation“ (2019) na Merlin

[Orphan Regulation study final report anonymised \(europa.eu\)](http://europa.eu)

ZAPSP

- Službeni tekstovi iz područja zakonodavstva, uprave i sudstva, kao što su **zakoni, uredbе, odluke, izvješća, zapisnici, sudske odluke** i slično, **službeni programi**, kao što su školski i akademski programi, programi rada i slično, **prostorni planovi**, kao što su plan prostornog razvoja, urbanistički plan i slično, **konzervatorske podloge**, kao i njihove zbirke, zaštićeni su kao autorska djela od trenutka stvaranja, ako su originalne intelektualne tvorevine koje imaju individualan karakter. U trenutku kad budu predani u bilo kakav službeni postupak ili budu predani službenoj osobi radi informiranja javnosti ili javnog korištenja ili kad budu objavljeni radi službenog informiranja javnosti, **prestaju biti zaštićeni autorskim pravom.**

Primjer 1.c

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Izrezivanje dijelova prethodno preuzetog dokumenta „Study to support the evaluation of the EU Orphan Regulation” (2019) i njihovo ubacivanje u e-skriptu, .pptx prezentaciju ili lekciju na Merlin [Orphan Regulation study final report anonymised \(europa.eu\)](https://europe.europa.eu/orphan-regulation-study-final-report-anonymised)

Primjer 2.a

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Postavljanje na naslovni dio nastavne jedinice na Merlinu, fotografije koja je pronađena na stranici www.pinterest.com – [Law for Fantasy Writers — Legal Systems in Worldbuilding | Fantasy writer, Legal system, Worldbuilding \(pinterest.com\)](#)

Primjer 2.b

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Ukucali ste ključne riječi „wonderful nature” u Bing i dobili jedan od rezultata ovaj: [100,000+ Best Nature Images · 100% Royalty Free Pictures to Download · Pexels · Free Stock Photos](#)

Primjer 2.c

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Na naslovnicu svoje e-knjige o položaju žena u pravu nekih azijskih država stavili biste sliku „Afgan Girl“. Smijete li?

Korak 1. Tražilica Google „zvono“

The screenshot shows a Google search for "zvono" on the Croatian website (www.google.hr). The search results are displayed in a grid format, showing various types of bells. The search bar contains the word "zvono". Below the search bar, there are tabs for "All", "Images", "Videos", "Maps", "Books", and "More". The "Images" tab is selected. The search results are organized into a grid of image thumbnails, each with a small icon and a caption. The captions include: "školsko zvono", "crkvena zvona", "crkveno zvono", "emmezeta", "kucno zvono", "brodsko zvono", "dekoracija", "mesingano zvono", "Wikipedija Zvono - Wikipedija", "unimar.hr zvono od mesinga za b...", "Emmezeta Dekoracija Zvono 7,5x17cm | Emmezeta...", "Tiger Marine gumenjaci Zvono brodsko homologirano R.I.Na. - ...", "Verbum Verbum | Zvono - 15 cm", "Osnovna škola Stanovi Zadar Osnovna škola Stanovi Zadar - Šk...", "Njuškalo ZVONO od MESINGA za ...", "Vjera i djela Uskrsna zvona - Vjera i djela", "Prema Vama Prema Vama - Koshi zvon...", "Bonami Zidno zvono od lijevanog ž...", "Marina Stores Brodsko zvono D150 [14]", "Njuškalo KRAVU okruglo - HAPPY ...", "MareDecor ZVONO TITANIC - MareDecor", "Glas Koncila KAKO SU I ZAŠTO ZVONA UŠLA ...", "11 Pcs".

Korak 2. Tražilica Google: Tools/UsageRights/Creative Commons

zvono - Google Search

https://www.google.hr/search?q=zvono&tbm=isch&hl=en&tbs=il:cl&sa=X&ved=0CAAQ1vwEahcKEwjQrLPmiYT9AhUAAAAAHQAAAAAQAg&biw=1425&bih=746

Google

zvono

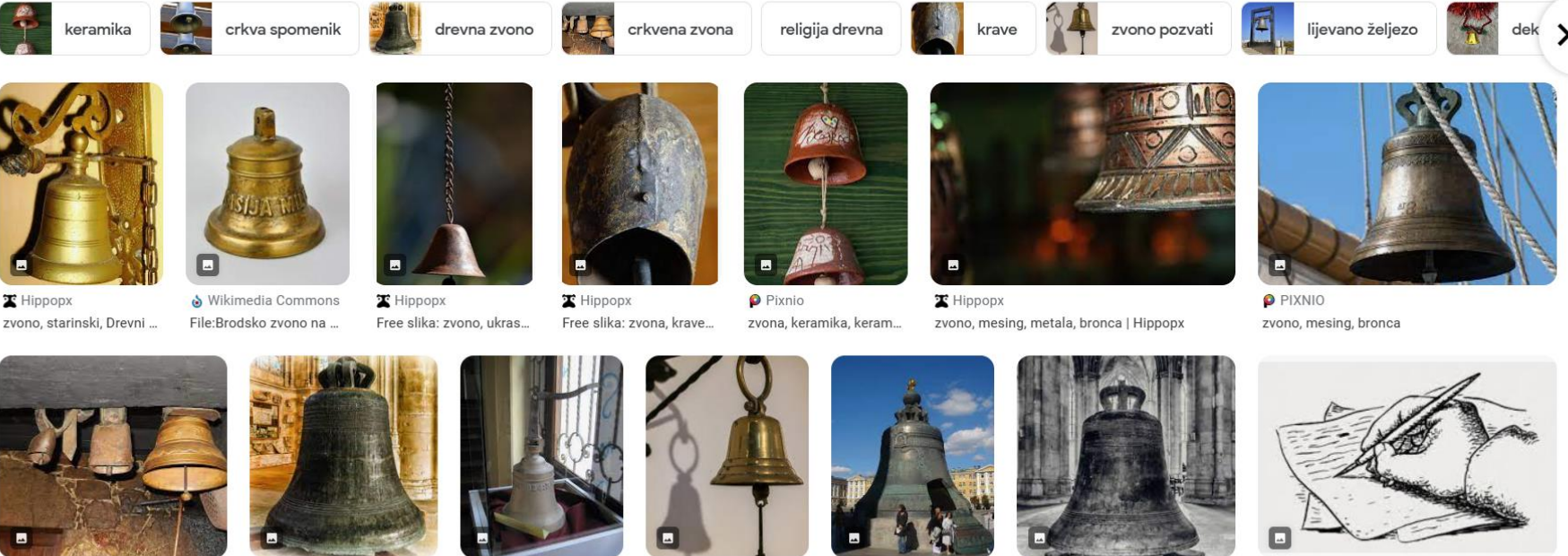
Sign in

SafeSearch

All Images Videos Maps Books More

Size Color Type Time Creative Commons licenses Clear

keramika crkva spomenik drevna zvono crkvena zvona religija drevna krave zvono pozvati lijevano željezo dek

Hippox zvono, starinski, Drevni ...

Wikimedia Commons File:Brodsko zvono na ...

Hippox Free slika: zvono, ukras...

Hippox Free slika: zvona, krave...

Pixnio zvona, keramika, keram...

Hippox zvono, mesing, metala, bronca | Hippox

PIXNIO zvono, mesing, bronca

Hippox Oznake slike: Stara zvona, Količini...

Pixnio retro, religija, drevna, zvono...

Wikimedia Commons Rijeci 040408 zvono.jp...

Hippox zvonci zvono, pozvati gu...

Flickr Car Zvono | Stanislav S...

PIXNIO crno-bijeli, interjer, objekt, zvon...

www.zvono.gimnazijang.hr Zvono - Internetski list Gimnazije Nova ...

Korak 3. Tražilica Google: Odabir slike

zvono - Google Search

Google

zvono

Sign in

Hippopx
zvono, starinski, Drevni | ...

Wikimedia Commons
File:Brodsko zvono na parobr...

Hippopx
Free slika: zvono, ukras...

Hippopx
Free slika: zvona, krave...

Pixnio
zvona, keramika, kera...

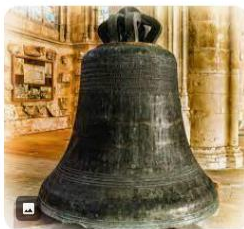
Hippopx
zvono, mesing, metala, bronca | Hippopx

PIXNIO
zvono, mesing, bronca

Hippopx
Oznake slike: Stara zvona, Koljičini...

Pixnio
retro, religija, drevna, zvono...

Wikimedia Commons
Rijeci 040408 zvono.jp...

Hippopx
zvoni, zvono, pozvati gu...

www.zvono.gimnazijang.hr

Zvono – Internetski list Gimnazije Nova Gradiška [Visit](#)

Get this image on: [rawpixel.com](#) | [License details](#)
Creator: [rawpixel.com / Rijksmuseum](#) (Source) | Credit: [rawpixel.com / Rijksmuseum](#) (Source)
Want to know where this information comes from? [Learn more](#)

Related content

Grid of related content items:

- [www.zvono.gimnazijang...](#)
Zvono – Internetski list...
- [www.zvono.gimnazijang...](#)
Zvono – Internetski list...
- [www.zvono.gimnazijang...](#)
Zvono – Internetski list...
- [www.zvono.gimnazijang...](#)
Zvono – Internetski list...
- [www.zvono.gimnazijang...](#)
Zvono – Internetski list...
- [www.zvono.gimnazijang...](#)
Zvono – Internetski list...

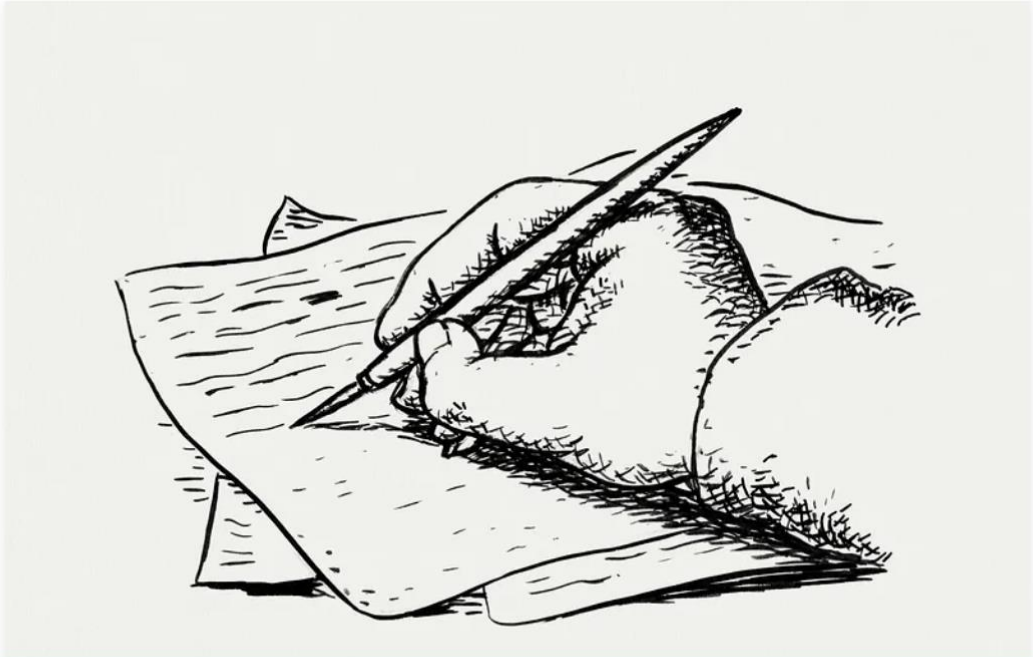
Korak 4. Tražilica Google: Odabir web-stranice

★ Writing hand (ca. 1891–1941) drawing | Free Photo Illustration - rawpixel

https://www.rawpixel.com/image/3043178

rawpixel Home Topics Free Premium Elements Free Fonts Public Domain Art Login [Join Free](#)

Start searching Images

Writing hand (ca. 1891–1941) drawing in high resolution by **Leo Gestel**. Original from The Rijksmuseum....
More

Public Domain Free **CC0** Image ⓘ

Info
[View License](#)

JPEG TIFF

Small JPEG 1200 x 857 px | 300 dpi

Large JPEG 3500 x 2500 px | 300 dpi

Original JPEG 4500 x 3214 px | 300 dpi

Choose a Membership

Monthly Yearly **Save 30%**

Premium \$8.99/mo
Unlimited Premium design

Free

This website uses cookies to ensure you get the best experience on our website. [More info](#) **OK**

Primjer 3.a

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, digitalizirali biste udžbenik kolege s drugog fakulteta i podigli ga na Merlin.

Primjer 3.b

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, digitalizirali biste svoj udžbenik u izdanju vašeg fakulteta i podigli ga na Merlin.

Primjer 3.c

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, digitalizirali biste svoj udžbenik u izdanju vašeg fakulteta, podigli ga na *drive* i postavili poveznicu na Merlin.

Primjer 3.d

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, podigli biste na Merlin e-knjigu Artificial Intelligence in Application, u izdanju Springer.

Primjer 3.e

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, podigli biste na Merlin knjigu The Institutes of Justinian autora Johna Barona Moylea, dostupnu na Project Gutenberg.

Primjer 3.f

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, podigli biste na Merlin knjigu Gray's Anatomy, dostupnu na Cyando.

Primjer 3.g

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, podigli biste na Merlin .pdf datoteke koje sadrže članke iz Zbornika Pravnog fakulteta u Rijeci i koje ste preuzeli s Hrčka.

Primjer 3.h

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, podigli biste na Merlin .pdf datoteku koja sadrži članak iz časopisa Journal of Private International Law koji ste preuzeli s baze podataka koristeći knjižnični pristup.

Primjer 4.a

Trebam li dopuštenje?

Ako da, čije?

Za potrebe e-kolegija, koristili ste ChatGPT ili Copilot za kreiranje teksta o nekoj temi iz svojeg kolegija i podigli biste taj tekst na Merlin.

‘A teacher is one who makes himself progressively unnecessary.’ (Thomas Carruthers)

